

B A Ő Y A Z I

Ülkemiz son elli yıl içinde
dışta
ulusal onurumuzun ve çıkarlarımızın
ayaklar altına alındığının
içte ise
pahalılık ve işsizlikle birlikte
çalışanlar üzerinde
uygulanan
baskıların
bu derece açıkça yaşandığı
fakat buna rağmen
şaşkınlığın
suskunluğun
olayları ve gerçekleri
halkımızın gözünden kaçırma çabalarının
inatla sürdürüldüğü
böylesine bir dönem geçirmemiştir.

Kıbrıs, silah ambargosu, Ege Kıta Sahanelığı gibi önemli sorunlarda ve Ortak Pazar görüşmelerinde yeteneksizliğini açıkça ortaya koyan MC iktidarı, uluslararası toplantılarda ülkemizi tam bir siyasal yenilgiye uğratmıştır. Birleşmiş Milletler'de, Kıta.» & ilişkin yapılan bir oylamada Türkiye'yi tek bir ülke bile desteklememiştir. «Üçüncü Dünya» diye anılan, geri bıraktırlmış ülkelerin desteğini tamamen yitiren Türkiye, sırtını emperyalist-kapitalist ülkelere dayamıştır. Ancak bu ülkeler bile MC iktidarına kuşku ile bakmaktadır... Dışta durum bu iken içte daha da kötü... Başta işçilere olmak üzere köylülere ve yurtsever teknik elemanlara yapılan baskı son elli yıl içinde bir rekor niteliğindedir. Krom, boraks, magnezit, antimuan barit ve volfram kaynaklarımız üzerindeki uygulamaları ile emperyalizme olan bağımlılığın bir kez daha ortaya koyan iktidar, bununla da yetinmeyip bir çok işyerinde maden mühendislerini ordan oraya sürmüş, işten atmış kısacası kıyıma uğratmıştır.

Geçtiğimiz aylar içinde, MC iktidarı iki önemli işyerinde bu uygulamalarını doruğuna çıkarmıştır. Zonguldak'ta, 35 maden mühendisine el atarken, Samsun Bakır İşletmesi'nde ise birçok mühendisle birlikte 400'c yakın işçinin de işine son vermiştir.

Odamız, her iki olay üzerinde önemle durmuş, Zonguldak'a iki kez giditerek basm toplantıları düzenlemiş, Samsun'a ise gözlemci olarak bir arkadaşımız gönderilmiştir...

Ankara'da ise konuyu daha ayrıntıları ile inceleyen Odamız, radyo ve televizyonda da yansıyan bir basm toplantısı yaparak, Zonguldak'taki kısımların içyüzünü kamuoyuna duyurmuştur. Bu basm bildirisinin tam metnini buraya almayı yararlı görüyoruz.

**T.M.M.O.B. MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
BAŞKANI MURAT TURAN, DÜZENLEDİĞİ BASKIN TOPLANTISINDA, YOĞUNLAŞAN MADEN MÜHENDİSİ KIYIMININ ZONGULDAK KÖMÜR HAVZASINDA İŞGÜVENLİĞİNİN TEHLİKEYE DÜŞÜRDÜĞÜNÜ İDDİA ETTİ.**

Bu toplantıda özellikle son aylarda MC iktidarının Zonguldak Kömür Havzasında kıyımına uğrattığı Maden Mühendislerinin Havzadan ayrılmaları ile iş kazaları arasındaki ilişki üzerinde durulacaktır*. Ancak sorunu daha iyi ortaya koymak için genel olarak iş kazalarının nedenlerini belirtmek gerekecektir.
ZONGULDAKTA İŞ GÜVENLİĞİ TEHLİKEYE GİRMİŞTİR..!

Zonguldak Kömür Havzasında yıllardan beri süregelen iş kazaları, her yıl ortalama 70-80 işçinin ölümüne, 7000-8000 işçinin de yaralanmasına neden olmuştur. Bir başka deyişle üretilen taş kömürü işçi kanıyla yoğurulmaktadır.

"İŞ KAZALARININ TARİHSEL GELİŞİMİNİ BELİRLEYEN SAYISAL VERİLER, HAVZANIN BİR SAVAŞ MEYDANINDAN FARKLI OLMADIĞINI GÖSTERMEKTEDİR...

Bilindiği gibi Osmanlı İmparatorluğu döneminde Zonguldak Kömür Havzasında uzun yular Fransız sömürgeciliği egemen olmuştur. 1829 yılından yani kömürün Uzun Memet tarafından bulunuşundan günümüze dek maden işçileri, feodal sömürü ile birlikte bütünleşen Fransız sömürüsünün ağır baskısı altında, ezilmiş ölmüş ve yaralanmışlar&r. Üretimin ilkel yöntemlerle ve emek-yoğuna dayandığı bu uzun yıllara ait istatistiksel veriler elimizde bulunmamaktadır. Ancak tarih, röportaj ve öyküler bu yıllara ait iş kazalarının büyük boyutlarda olduğunu belgelemektedir.

CUMHURİYET DÖNEMİ İLE BİRLİKTE İŞ KAZALARI...

İlusal Kurtuluş Savaşı ile birlikte kapitüler niteliğinden sıyrılan Fransız sömürgeciliği 1940'lara kadar sürmüş, Cumhuriyet döneminde de maden işçilerinin iş güvenliği ve işçi sağlığında önemli bir gelişme görülmemiştir.

1940'lara dek yakılan taş kömürü, 1940'lardan sonra Demir-Çelik sanayii ile birlikte bir sanayi girdisi olmuştur. Bir örnek vermek gerekirse 1962'de demir-çelik girdisi taş kömürü, toplam tüketimin % 20'sini oluştururken 1973 de bu oran % 43 olmuştur.

İşte bu önemli değişikliklerle kömür üretimide her geçen yıl artırılmıştır. Bu üretim artışı ile birlikte iş kazalarında da belirgin artışlar olmuştur. Denilenlerin aksine Zonguldak Kömür Havzasında iş kazalarında hiç bir zaman bir azalma görülmemiştir. Bunun kanıtına istatistiksel verilerde bulmak mümkündür. 1967 yılında yeraltında iş kazaları sonucunda 59 işçi hayatını kaybetmiş, 7663 işçide yaralanmıştır. 1970 yılında ölü sayısı 84 yaralı sayısı 6571'dir. 1972 yılında 85 ölü 7198 yaralı, 1973 yılında 60 ölü 6769 yaralı... işte iş kazalarının düştüğünü bir yana arttığını kanıtlayan veriler...

1941 YILINDAN BU YANA ZONGULDAK HAVZASINDA 2229 MADEN İŞÇİSİ İS KAZALARI SONUCU HAYATLARINI KAYBETMİŞ, 177371 İŞÇİDE YARALANMIŞTIR. ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINDAKİ ÖLÜ SAYIMIZ İSE 7000'DİR.

İŞ KAZALARININ BELİRLEYİCİ NEDENİ ÜRETİMİN EMNİYETLİ BİR BİÇİME DÖNÜŞMESİ İÇİN GEREKLİ YATIRIMIN YAPILMAYIŞINDA YATAR.

İş kazalarında bir düşme amaçlanıyorsa, üretimi daha emniyetli bir biçime dönüştürmek gerekir; Bu ise bir yatımm sorunudur. Oysa hiç bir zaman yatırımlar üretim artışına paralel olarak gelişmemiştir.

Bu durum haklı olarak şu soruyu gündeme getirmektedir. Özellikle ton başına düşen yatırım tutarında (son 3 yılda) sürekli ve büyük bir düşüş olmasına karşın nasıl oluyorda üretimde bu düşüşe paralel belirgin bir azalma görülmüyor.

ÜRETİM ZORLAMASI, GEREKLİ YATIRIMIN YAPILMAYIŞI NEDENİNE DAYANIR.

Bu sorunun bir tek yanıtı olabilir, o da ÜRETİM ZORLAMASI... 1972 yihnda 1 ton kömür başına düşen yatarım tutan 23,41 TL. iken 1974'de 16,52 TL.'e düşmüştür. Üretimde ise bu düşüşün tersine bir gelişme gözlenmekte, 1972 yihnda 7.862 bin ton iken 1974'de 8.546 bin ton'a çıkmıştır. Bu eksik yatırımlann ise doğrudan doğruya iş kazalarını etkilediğini söylemek yanlış olmayacaktır.

MADEN İŞÇİSİNİN KORKULU RÜYASI OLAN GÖÇÜKLERİN BELİRLEYİCİ NEDENİ ÜRETİM ZORLAMASIDIR.

Bu konudaki savımızı somutlaştırabiliriz. Üretim zorlaması ve üretimin emek yoğununa dayanması, GÖÇÜKLERİN (taş ve kömür düşmesi) artmasına neden olur. Göçükler ise Ölü ve yaralanma oranının en yüksek olduğu kaza nedenidirler. 1966-1973 yılları arasında yeraltındaki ölümlü kazaların % 56,2'sinin göçüklerden doğduğunu söylersek sorun daha da belirginleşmiş olur. EN UFAK BİR ÜRETİM ZORLAMASI, ÖNCELİKLE GÖÇÜKLER İLE KENDİNİ BELLİ EDER. Ayrıca yine bu üretim zorlaması, grizu patlaması, gazdan boğulma, açık ve gizli yangınlar v.b. kazaların kaynağı olabilmektedir.

MEVCUT DOĞAL VE TEKNOLOJİK KOŞUL VE OLANAKLAR, SAPTANAN ÜRETİM PROGRAMINI GERÇEKLEŞTİRECEK BOYUTTA DEĞİLDİR.

Kaldı ki saptanmış rezervler, kömür yataklarının doğal konumları, gün geçtikçe ağırlaşan iş koşulları (daha derinlerden üretim) kısacası bir bütün olarak Havza'nın bugünkü yapısı ve günün makinalaşma olanakları çerçevesinde, programlanan üretimi gerçekleştirebileceği şüpheye götürür. AYNI ÜRETİM ÜNİTESİNDEN İKİ VARDİYA ÜRETİM YAPILMASI BU KONUDA BİR KANITTIR.

İS KAZALARININ ÜRETİM ZORLAMASI DIŞINDAKİ NEDENLERİNİN EN ÖNEMLİLERİNDEN BİRİ HAVZA'DA YETERİNCE MADEN MÜHENDİSİNİN BULUNMAYIŞIDIR. Bu gerçek salt bizlerin iddiası değil, bizzatihi yetkililerce vurgulanan bir gerçektir. Gerçekte bu güne dek tarihinin hiç bir döneminde Havza'da yeterli maden mühendisi istihdam edilmemiştir. Bu olgunun bir çok nedenleri vardır. Birincisi; Havzaca gelen maaşlı mühendislerin ekonomik ve anti-demokratik zorlanma ve baskılar sonucu ayrılmak zorunda kalmaları...

İkincisi ve en önemlisi; İKTİDAR DEĞİŞİKLİKLERİNDE BAŞA GELEN İKTİDARLARIN KENDİ POLİTİK ÇİZGİLERİ DOĞRULTUSUNDA YAPMIŞ OLDUKLARI ATAMALAR VE YER DEĞİŞTİRMELERDİR...

İçinde bulunduğumuz yıllara dek yani MC iktidarının iş basma gelinceye dek iktidara gelen hükümetler, atamalarda ve yer değiştirmelerde belirli ölçülerde kalyorlardı. Bu değişikliklerin bile iş güvenliğini tehlikeye düşürücü nitelik taşıdığı ortada iken MC iktidarının Ağustos ayı içinde yaptığı atamalar ve yer değiştirmeler bir kıyım, hatta bir teknik eleman tırpanlaması boyutuna çıkmış olup iş güvenliği tamamı ile tehlikeye girmiştir. KIYIMDAN ONBEŞ GÜN ÖNCE, GAZETELERDE «MADEN MÜHENDİSİ ARANIYOR» ŞEKLİNDE İLAN VEREN KURULUŞ, ARDINDAN KORKUNÇ SONUÇLARA YOL AÇACAK BİR İCRAATA GİRMİŞ, 35 MADEN MÜHENDİSİNİ YERİNDEN ETMİŞTİR. MC İKTİDARI MADEN MÜHENDİSLERİNİ ZONGULDAK DIŞINA İTMEKLE GERÇEKTE MADEN İŞÇİLERİNİ ÖLÜME İTMIŞTİR.

Yaptığımız araştırmalara göre, Havza'da 200'e yakın maden mühendisinin istihdam edilmesi gerekmektedir. Bu sayı asgari düzeyde bir sayı olup, bu halde bile her maden mühendisinin 24 saatlik ocak sorumluluğunu yükümlenmiş olması gerekmektedir. Oysa Ağustos ayı içinde 130 olan maden mühendisi sayısı, son kıyımla 100'e inmiştir. Kaldı ki bu 100 maden mühendisinin de tümü ocaklara inmemekte, yaklaşık olarak 30-40'ı işleri ge-

reği yeryüzündeki şantiyelerde çalışmaktadırlar. İşte bu acı gerçekler, zaten yapılamayan doğru madencilik çalışmasını bütünüyle ortadan kaldıracak, denetimsiz bir üretim zorlaması nedeniyle GÖÇÜKLERİN ARTMASINA, GRIZU PATLAMALARININ DA TEHLİKELİ BOYUTLARA ÇIKMASINA SEBEP OLACAKTIR.

BU GÜN MİLLİYETÇİ CEPHE İKTİDARI, GÜN GEÇTİKÇE İŞÇİLERİN YANINDA YER ALARAK ONLARLA BÜTÜNLEŞEN MADEN MÜHENDİSLERİNİ KIYMIŞ, YERLERİN DEN ETMİŞTİR.

Son atamalarda özellikle Önemli mevkilerde bulunan tecrübeli maden mühendislerinin kıyımına uğradığım vurgulamak İsteriz. Deney sahibi olmayan maden mühendislerinin bile Zonguldak dışına itilmesi can güvenliğini tehlikeye düşürücü nitelikte iken, tecrübeli mühendislerin kıyımına uğratılması, can güvenliğini korkunç bir şekilde tehlikeye sokmuştur. BU DURUMDA SORUYORUZ; YARIN ÖLECEK İŞÇİLERİN DÖKÜLEN KANLARININ HESABINI KİMLER VERECEKTİR?

Dileğimiz, doğal olarak iş kazalarının olmaması yönündedir. Ancak görünen köy kılavuz istemez. Kazaların olmaması çok büyük raslantıya kalmaktadır.

'975 yılının Ağustos ayı sonuna kadar olan sekiz aylık süredeki bilanço ürkütücüdür: 43 Ölü, 4295 yaralı...

Yetkililerce verilen bilgiler, üretimin de kısımlarla birlikte belirgin bir düşüş gösterdiği yolundadır. Can güvenliği yanında ikincil bir sorun olmakla birlikte, bu gerçek kıyımların faturasını göstermesi açısından önemlidir. Ağustos ayı ortalarına dek günlük üretim açığı ortalama 825 ton İken, son bir ay içinde bu açık % 100 Kik bir artışla 1700 tona fırlamıştır. ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI, BU GÜNE DEK .İŞ KAZALARINI AZALTICI YÖNDE HİÇ BİR ÇABA GÖSTERMEMİŞTİR.

Profesyonel bir spor kulübü için 61 bin maden işçisinin ücretlerinden her ay 750 kuruş kestiren Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, iş kazaları karşısında suskun kalmakta, İŞVERENİ BU YÖNDE ZORLAYACAĞI YERDE TERSİNE BU KAZALARIN TANRISAL YAZGIDAN İLERİ GELDİĞİNİ SÖYLEMEKTEDİR İŞÇİLERE...

İşçilerin sorunlarına sürt çevirmiş bu sendikadan, doğal olarak iş kazalarını artırıcı nitelikte olan son maden mühendisi kıyımı karşısında tepki göstereceğini beklemek hayaldir. Nitekim herhangi bir tepki de göstermemiştir. Aksine kıyım üstelerinin düzenlenmesinde etkin olarak, sorumsuzluğun en belirgin örneğini vermiştir

Odamız olanakları ölçüsünde girişimlerde bulunmuş, sorunu Çalışma Bakanlığı İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı Müdürlüğü'ne iletmış, bununla da yetinmeyip, ZONGULDAK MAHKEMELERİNDE EREĞLİ KÖMÜRLERİ İŞLETMESİ HAKKINDA AÇILACAK BİR DAVAYA ESAS OLACAK BİR TESBİT İSTEMİNDE BULUNMUŞTUR.

BU KONUDA HİÇBİR ÇABADAN-KAÇINMAYACAK OLAN ODAMIZ, BİR YANDAN ZONGULDAKTA CAN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMA YÖNLÜ MÜCADELESİNİ SÜRDÜREREK MADEN İŞÇİLERİNE KARŞI OLAN TARİHİ SORUMLULUĞUNU YERİNE GETİRMEYE ÇALIŞACAK, DİĞER YANDAN DA KIYIMA UĞRAYAN VE UĞRAYACAK OLAN ÜYELE- RİNİN HAKLARINI SONUNA DEK SAVUNACAKTIR.

«Samsun Karadeniz Bakir Olayı» üzerinde bir çok Odanın müşterek yaptıkları çalışmalarda da ayrı bir basın bildirisi olarak kamuoyuna iletili. TMMOB Başkam Teoman Öztürk'ün yayınlamış olduğu bildiri, bir taraftan bu olayın iç yüzünü ortaya koyarken, öte yandan da Karadeniz Bakır İşletmeleri'nia bu günkü yapışım vurgulaması açısından ilgi çekici olmuştur.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB) VE ODALARI BUGÜN ANKARA'DA DÜZENLENEN BASIN TOPLANTISINDA; ÇALIŞANLARIN ÜZERİNDE YOĞUNLAŞAN BASKI, KIYIM, SALDIRILAR VE «SAMSUN KARADENİZ BAKIR OLAYI» İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADILAR.

«ÇALIŞAN KİTLELERE YÖNELİK BASKI VE KIYIMLAR GİDEREK YAYGINLAŞTIRILMAKTADIR.

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu çok yönlü bunalım, MC iktidar ortaklarının ne olursa olsun iktidarlarını sürdürme istekleriyle giderek yoğunlaşmaktadır. Çalışan kitlelerin hak taleplerine karşı sürdürülen anti-demokratik baskılar her geçen gün daha da yaygınlaştırılmaktadır. MC iktidarı, emekçi halkımız önünde, uyguladığı dışa-bağımlı sermaye yanlısı ekonomi-politika yanında kitleleri her yolu deneyerek baskı altına alma politikası ile anti-demokratik bir iktidar olarak simgeleşmiştir. Bir yandan sahte törenlerle tSmel atmalarla, «her şehirde bir fabrikandan, «büyük Türkiye'lerden söz edilirken, bir yanılda, ortaklar lehine girişimlerle ülke ekonomisi batağa sürüklenmektedir. Bugün Türkiye'de hiçbir kamu işletmesi normal randımanla çalışmamaktadır. Dürüst, yurtsever, kalifiye elemanlar bu gidişe karşı durdukları için işten atılmakta, oradan oraya sürülmekte baskı altına alınmaya çalışılmaktadır. Her gün yeni bu- kıyım olayı basına yansımaktadır. Bu olaylar, basit güncel olaylara indirgenmiş, hatta güncelliği ortadan kalkacak derecede olağanlaşmıştır. Bu kısımlardan üretimin önemli unsurları olan teknik elemanlarda paylarını almaktadırlar. Türkiye tarihinde böylesine bir teknik eleman kıyımına az rastlanır.

KIYIMLAR ÜRETİMİ ETKİLEYİCİDİR

Teknik eleman kıyımları, önce önemli mevkideki yurtseverlere yönelik olarak başlamış şimdiki durumuyla da işletmelerdeki mühendis, mimar, teknisyen, tekniker, kalifiye işçilere kadar inerek yaygınlaşmıştır. Kamu kuruluşlarını çıkarmaya itmekte olan bu kıyımlar MC iktidarının ülke çıkarlarını gözetmediğini açıkça kanıtlamaktadır. Daha önce başlayan bugün de çeşitli biçimlerde devam eden İskenderun Demir Çelik İşletmelerinde, Şeydi-* şehir Alüminyum Fabrikalarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında, Sanayi Bakanlığında, Sanayi Bakanlığına bağlı işletmelerde ve daha pek çok işletmedeki kıyımlar son günlerde Zonguldak Havzasında doruğuna ulaşmış, Karadeniz Bakır İşletmelerinde önemli gelişmelere yükselmiş, MKE Kırıkkale Tesislerinde büyük huzursuzluklar getirmiştir. Görülmekte olan kıyımların her geçen gün daha da yoğunlaşmasıdır.

Zonguldak'ta sürdürülen kıyımlar sonucu, Havza'daki tecrübeli teknik elemanlar üretim dışına itilmiş ve zaten boş olan kadrolar iyice boşaltılmıştır. Bundan 3 ay önce 165 olan maden mühendisi sayısı bugün 100'e inmiştir. 165 Sayısının bile gerekli mühendis sayısının % 50 sini oluşturduğu ve mühendislerin ancak % 60 uun yeraltında bir fiil çalıştığı dikkate alınır, her an hayati tehlike gösteren yeraltı işletmeciliğinin, daha da tehlikeli duruma geldiği ortadadır. 60-70 mühendisin iş emniyetini denetleyebilmesi olanaksızdır. Ülkemizin ve halkımızın çıkarlarına ters düşen bu gelişmelere karşı, örgütlü ve yaygın bir mücadeleyi sürdürmede kararlı olan TMMOB ve Odaları bugün Samsun Karadeniz Bakır* İşletmesinde gelişen olayları halkımıza Ütmeyi görev saymaktadır.

KARADENİZ BAKIR İŞLETMELERİNDEKİ OLAYLAR MC İKTİDARININ ÇALIŞANLARA BASKI POLİTİKASININ AÇIK BİR ÖRNEĞİDİR.

Karadeniz Bakır İşletmelerindeki olaylar MC İktidarı ve ortaklarının gerçek niteliğini açığa çıkarması bakımından önemlidir. Çünkü gerçekler halkın gözünden kaçınılmak istenmekte, kendi iflas faturaları çalışanlara yüklenmeye çalışılmaktadır. Karadeniz Bakır İşletmeleri Tesislerinde, Disk'e bağlı Maden-İş Sendikası ile Çağdaş Metal İş Sendikası arasında yetki uyuşmazlığı görüntüsüyle başlayan olaylar dizisi sonunda, tesislerdeki 17 mühendis ve 429 işçinin işine son verilmiş ve üretim durmuş bulunmaktadır.

KARADENİZ BAKIR İŞLETMELERİNDE ÜRETİM VE YÖNETİM NE DURUMDA?

Yıllar süren uygulamalarıyla ülkemizi her yönden emperyalizme bağımlı hale getiren gayrimillî sağ iktidarlar zamanında gerçekleştirilen Karadeniz Bakır İşletmeleri Tesisle-

n, gerek Tesislerin finansman yönünden dışa bağımlı olması, gerekse söz konusu İktidarların uygulamaları sonucu doğan yerli teknik güce güvensizlik nedeniyle yabancı firmalara yaptırılmıştır. Ve birçok fizibilite etüdü ve mühendislik hatalarını barındırmaktadır.

Fizibilite etüdüleri ve mühendislik hizmetleri yabancılara yaptırılan Samsun'daki izabe tesislerine cevher temin eden Murgul tesisleri ele malzeme ve teçhizat yönünden dışa bağımlıdır. Yedek parça temininde güçlükler ve fiyatların çok yüksek olması nedeniyle, üretim çoğu zaman aksamış, yetersiz kalmıştır. Halen Murgul üretimi yetersizdir ve birçok ekipmanın yedek parça yetersizliği dolayısıyla işlemez durumda olduğu bilinmektedir. Yine Samsun'daki izabe tesislerinde, operasyon ve montaj hataları bulunmaktadır. Fabrika projeye göre yüzde 98,63 randımanla çalışması gerekirken, yüzde 75,70 (1974-1975 yılı) randımanla çalışmaktadır. Bazı üniteler sık sık arıza yapmakta, cevherin toz halinde kaybı büyük olmaktadır. Fabrika tam kapasiteyle çalışmamaktadır.

Son olarak Maliye Bakanlığının hisse satın almasıyla toplam devlet hissesi % 55'e yükselen, ancak buna rağmen iktisadi devlet kuruluşu statüsüne alınmayan tesislerin diğer hisseleri İş Bankası, Akbank, T. Sınai Kalkınma Bankası, T. Vakıflar Bankası vb. gibi özel kuruluşlarıdır. Bu tesisler çalıştığı zaman daha fazla zarar etmektedir. Tesisler çalıştığı zaman. Blister Bakırın 36 TL. ya mal olduğu ve 14 TL. na satıldığı iteri sürülmektedir. Bu durumuyla tesislerin çakırkenki zararları devletten çıkmakta, buna karşılık yönetim diğer hissedarların elinde çiftlik zihniyetiyle sürdürülmektedir. Bu haliyle üretimin kıyımlar nedeniyle durmuş olması anlamlıdır. Ne var ki şu durumuyla üretim kaybindan dolayı ülke ekonomisi her ay 200 milyon lira zarar etme durumundadır.

Tesislerin dışa bağımlı ve üretim durumunun böylesine bozuk olmasına paralel olarak, yönetim kademeleri de kuruluştan bu yana değişen siyasal koşullara göre sık sık değişmiştir. Öyle ki; son iki yıl içinde 30 mühendis çalışması gereken tesislerde, 48 mühendis gelip geçmiştir. Bu haliyle tesisler, ehliyetsiz ellerde politik yöneticilerin ağır bastığı yönetim bozuklukları nedeniyle verimli olarak işletilmemektedir. Devamlı zarar etmektedir.

Bugün iki sendika arasında yetki uyuşmazlığı şeklinde görülen olaylar dizisinin arkasındaki gerçek, kendilerine milliyetçi diyen gayrunilli, emperyalizmle bütünleşmiş sağ iktidarların kendi günahlarının bedelini çalışanlara ödetmek için giriştikleri uygulamalardır.

Karadeniz Bakır İşletmelerindeki bu gidişe «hayır» diyen yurtsever teknik elemanlar ve işçiler ise mevcut yönetim tarafından «kara liste» ye alınmış, üretime ve idareye karşı yöneltilen bütün uyarılar dikkate alınmıyarak çeşitli baskı yöntemleri uygulanmıştır.

Bu durum karşısında teknik elemanlar ve işçiler, yönetimin bir baskı aracı olarak birlikte hareket ettiği Çağdaş Metal İş Sendikası'ndan ayrılarak Maden-İşe girmeye başlamışlardır. Buna karşılık yönetim içi, kendi işleyişinden ve hatalarından doğan zararı kapatmak için. siyasal yapısı gereği, işçi ücretlerini çok düşük tutarak, kendi yönetimlerinden ve tesislerin yapısından doğan zararların maliyetini çalışanlara ödetmek istemektedir. Bunun için de işçilerin tutarlı bir şekilde «hak aramalarını engellemek amacıyla çeşitli uygulamalara girilmiş, sendika seçme özgürlüğünü kısıtlayıcı baskılar uygulanmıştır.

Eu uygulamaların sonucunda 1 Ağustos tarihinde tecrübeli 2 mühendisin işten atılması bardağı taşıran son damla olmuş ve işçiler protesto direnişine geçmişlerdir. Daha sonra mahkeme kararı ile Çağdaş Metal-İş Sendikasının yetkisinin durdurulması üzerine gelişen durumda 17 Mühendis ve 429 işçinin işine son verilmiştir. Bu arada «sabotaj» diye nitelenen olay olmuştur.

Son durumda, işten atılma durumundaki teknik elemanlar ve işçiler, herşeye rağmen konunun iş mahkemesine intikal etmesi ve henüz yetkili sendikanın saptanmamış olması nedeniyle işverene bizzat başvurmuşlar, bir protokol imzalayarak işe başlayıp, meydana gelen zararı kapatarak 8 gün içinde tam kapasite ile üretime başlayabileceklerini bildirmişlerdir. Buna rağmen işveren anlaşmaya yanaşmamaktadır. Ve kamuoyuna asılsız beyanlarda bulunmaktadır, öğrenildiğine göre yetkililer, üretimi devam ettirebilmek için yurt içinden ve yurt dışından eleman sağlamak istemektedir. Ancak uygulanan teknolojinin özelliği nedeniyle ihtisaslaşmayı gerektiren işlemlerin olması, uzun süre bakır üretimini imkansız kılacaktır.

SONUÇ

Karadeniz Bakır İşletmelerindeki olaylar ve olayların ardındaki gerçekler bize; ülkemizdeki anti-demokratik baskı ve kısımların temelinde emperyalizmle bütünleşmiş sömürünün devamını amaçlayan ekonomi-politikasının yattığını göstermektedir.

Çalışanlara yönelik anti-demokratik baskı, saldırı ve kısımların halkımızdan yana bir mücadeleyi engelleyemeyeceği açıktır,

TMMOB ve bağlı Odaları olarak; işçiler lehinde bir anlaşmayla üretime geçmek, sendika seçme hakkını sağlamak teknik elemanların sendikalaşmasını gerçekleştirmek üzere işçi ve teknik elemanların Samsun Karadeniz Bakır İşletmelerinde sürdürdükleri haklı mücadeleyi sonuna kadar destekleyeceğimizi halkımıza duyurmayı görev sayıyoruz.

Bütün bu baskı ve kısımlara karşı» Odamız olanca gücüyle mücadele etmiş; Zonguldakta İş güvenliğinin tehlikeye girdiği iddiasıyla, yerel mahkemeye başvurmuş, tesbit isteminde bulunmuştur. Öte yandan kısıma uğrayan madden mühendisi arkadaşların Danıştay'a başvurularını düzenlemiştir. Bundan böyle de her türlü olanağın bu yönde harcamaktan çekinmeyecek olan Odamız, tüm mücadele yöntemlerini denemekten de kaçınmıyacaktır, TMMOB içinde oluşturulan «Baskı ve Kısımlara Karşı Mücadele Kampanyası» bu yönde etkin ve önemli adımlar atmıştır.

Hep birlikte bu baskı döneminin hakkından geleceğimize inanıyoruz.

Saygılarımızla,

Yönetim Kurulu.